

ekin eta ekin

ZABALTZEN

BATXILERGOA ETA LANBIDE HEZIKETA

Zer egiten duzu astialdian? Gazteriak ingurumenaren kudeaketan parte hartzeko proposamena

Borondatezko lana eta gizarte- nahiz kultura-mugimenduetan parte hartzea ez dira berez jolas-jardueratzat hartzen. Hala ere, maila guztietan hazteko aukera ematen digute.

Aintzakotzat hartu behar ditugun ingurumen-arazo asko daude. Ingurumenaren alde borondatezko lana egiteko programen helburua arazo horiek konpontzen lagundu nahi duten pertsonen kezka batzea da.

ASTIALDIARI BEGIRA, boluntarioen taldea sortzea proposatzen dizuegu. Ondoren, gazteen parte-hartzeari esker garatzen diren ekimen batzuk aurkezten dizkizuegu.

Hiriko ingurumena

Hiriko ingurumena jasaten dituen inpaktuen kontrolari dagokionez, isurketak, hondakinen kudeaketako lankidetzak eta ingurumena zaintzeko lanen dinamizazioa (kontrol akustikoa, autoen errolda...) dira

Prestige itsasontziak eragindako hondamendiak argi erakutsi du boluntarioen lanaren balioa.

gehien nabarmentzen diren arloak. Era berean, boluntarioen taldeak hiri eta herrietako flora eta fauna aztertzen, hiriko elementuak zaharberitzen eta, oro har, hiriak hobetzen ere har dezake parte.

Naturaguneak

Boluntarioek bizi-aniztasuna babesten ere lagun dezakete: mehatxupean dauden espezieak jagon, hegaztiei eraztuna ipini, habiak kontrolatu, ekosistemak zaindu, eta abar.

Taldeok eskualde bateko ondare naturalarekiko sentiberatzeko ekin-tzak egin ditzakete, bai eta interes historikoa, artistikoa eta etnografikoa duten elementuak (hondar arkeologikoak, adibidez) babesteko kanpainak ere. Halaber, eremu batzuk garbitzen ere lagun dezakete.

CPN: izadia ezagutu eta babestu

CPN esaten zaie Frantzian, 1972an izadia ezagutu eta babesteko xedez sortu ziren taldeei. 1992an klubean Espainiako Federazioa sortu zen: FCPN. Gaur egun, 60 bat taldek eta 2.000 boluntariok osatzen dute Federazioa. Taldeok egiten dituzten jardueretako bi kontatuko dizkizuegu hemen: www.cje.org/fcpn

Ibilgailuek errepideetan harrapatutako anfibioak

Igel, apo, arrabio eta bestelako anfibio asko eta asko errepideetan hiltzen dira, batez ere istiletatik hurbil dauden errepideetan. Arazo hori ikusita, FCPNk bideo dokumentala prestatu eta hitzaldiak eman zituen ikastetxeetan. Era berean, altuera txikiko plastikozko hesiak ipini zituzten errepide jakin batzuetako ertzetan; leku horietan, anfibioak erreskatatu ere egin zituzten. Berezi aipagarria da Extremaduran, *Canal de las Dehesas* izeneko ubide

Hartz arrea kantabriarra galtzeko zorian dauden espezie ugarietako bat baino ez da.

ezagunean, izandako anfibio eta narrasti salbamendua.

Hartz arrea eta erabilera tradizionalen galera

Hartz arrea Iberiar penintsulan galtzeko arriskuan dauden espezieetako da; 60 eta 80 ale bitarteko errol-

da dago. Espezie hori galtzearen bi arrazoi nagusiak isileko ehiza eta hartzaren habitataren galera dira. FCPNk hartz arrea kantabriarra babesteko proiektua jarri zuen martxan; besteak beste, berritu egin zuen basoa, hartzen bizileku garrantzitsu diren eremu batzuetan.

Ingurumenaren aldeko boluntarioak Euskadin

Eusko Jaurlaritzaren Aztertu programak herritarrak sentiberatzeko bi kanpainatan parte hartzeko aukera ematen du: Azterkostan (itsasertzeko inguruari buruzkoan) eta Ibaialden (ibaiekin loturikoan). Web gunea:

www.euskadi.net/aztertu

Horrez gain, beste batzuetan ere aipatu dizuegun, ingurumena hobetzearen alde diharduten beste hainbat boluntario-talde daude, hala nola:

- Urdaibaiko Galtzagorriak: www.urdaibai.org
- Peñas Negras Ingurumen Interpretazioko Zentroko Lagunak: www.euskadi.net/vima_educacion/pnegras0601_c.htm

Zenbaki honetako *Klasetik at* atalean ikus dezakezue, beste talde asko eta hainbat kanpaina, jarduerak, ekintza eta abar daude. Orain, zeuen esku dago bilatzea eta gogo-koena aurkitzea. Lehenengo eta behin, saiatu ingurumenarekin

Ibaialde kanpainen parte hartzen duten hainbat taldetako arduradunak, irteerak prestatzeko bileretako batean.

zerikusia duten Euskadiko boluntario-taldeak edo programak aurkitzen (IHITZAren 12. zenbakiko *Klasetik at* atalean, autonomia-erki-dego osoko boluntarioen plataformak ageri ziren). Bilatu eta gero, dauden proposamenei buruz eztabaida antola dezakezue:

- Zein da, zuen ustez, proposamen erakargarriena?

- Badago kanpainarik egiten ez den leku edo eskualderik?

Azkenik, talde horietako batean parte hartzea proposatzen dizuegu, edo, zergatik ez?, zuen ingurunean laguntza behar duen eremu batera irteerak egin eta zeuen ekintza-programa antolatzea. Anima zaitzete!